

НАПРЯМКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Волобуєва Д.С., студ. ОКР «Бакалавр», гр.Ф-10-2

Науковий керівник: Шиліна Г.М., ст.викл.

Донецький державний університет управління, м. Донецьк

У сучасному суспільстві держава використовує фінанси для здійснення своїх функцій, завдань, досягнення мети. Важливу роль в реалізації поставленої мети відіграє бюджетна політика, яка пов'язана, в першу чергу, з формуванням і виконанням бюджетів усіх рівнів, цільових загальнодержавних фондів. На жаль, сьогодні доводиться говорити про відсутність в Україні такої бюджетної політики, яка могла б формувати ефективну, динамічну економіку.

Проблема фінансової стабілізації як основи стійкого економічного розвитку є досить актуальною для України особливо в сучасних умовах, коли держава окрім дефіциту бюджету має ще й досить великий державний борг.

Науково обґрунтована бюджетна політика, раціональне використання бюджетних витрат, мобілізація доходів до бюджету, збалансованість державного бюджету - проблеми, які розглядають у своїх наукових працях В. Кудряшов, І.Луніна, І. Лютий, Ц. Вогонь, В. Опарін, А. Соколовська, В. Тропініна, С. Юрій.

Бюджет є одним з основних інструментів державного регулювання соціально-економічних процесів. Від ступеня оптимальності співвідношення між елементами бюджетної системи залежить рівень збалансованості бюджетного регулювання та ефективність його впливу на динаміку економічного розвитку держави та адміністративно-територіальних одиниць.

Необхідність забезпечення послідовності фінансування пріоритетів соціально-економічного розвитку визначає правові основи та економічні передумови формування та реалізації бюджетної політики. При цьому її ефективність визначається тим, на скільки вона враховує інтереси суб'єктів бюджетної системи і на скільки контролює цільовий характер руху бюджетних коштів [1].

Головною метою бюджетної політики України є забезпечення збалансованості та стійкості бюджетної системи шляхом застосування ефективної регулюючої ролі бюджету, підвищення результативності, ефективності та прозорості використання бюджетних коштів.

Реалізація бюджетної політики повинна відбуватися з урахуванням тих змін, які пов'язані з динамікою макроекономічної ситуації, зумовленої циклічністю економічного розвитку.

Такий підхід дає можливість виділити такі інструменти бюджетної політики:

- оптимізація структури доходів бюджету;
- оптимізація структури витрат бюджету;
- зміна політики міжбюджетних відносин;
- дефіцит бюджету і державний кредит [2].

В табл. 1 розглянуті доходи та видатки України у 2000-2012 роках [3].

Таблиця 1

Зведений бюджет України у 2000-2012 роках

Рік	Доходи (тис. грн.)	Витрати (тис. грн.)	Дефіцит (-) / профіцит(+) (тис. грн.)
2000	33.946.526,9	31.529.267,5	+ 2.417.256,4
2001	41.961.066,9	41.961.066,9	-
2002	45.390.509,5	49.498.467,3	- 4.107.957,8
2003	53.272.580,8	55.907.506	- 2.634.925,2
2004	65.215.662,8	72.215.687,6	- 7.420.233,9
2005	106.124.985,5	117.394.610,1	- 11.128.858,3
2006	127.516.631	140.199.363,7	- 13.245.666,9
2007	157.287.046	174.631.522,2	- 15.715.729
2008	231.931.966,7	253.207.875,1	- 25.020.179,1
2009	245.309.356,4	274.156.440,7	- 31.563.026,1
2010	254.995.704,1	307.748.182,9	-52.752.478,8
2011	303.875.487,7	342.690.347,5	- 35.343.000
2012	373.960.236,2	413.605.316	- 38.807.222,1

Для покращення ситуації в країні необхідно вжити заходи стабілізації бюджетної політики.

Стабілізаційна бюджетна політика включає в себе зупинення інфляції, зниження дефіциту бюджету, зниження державного боргу.

Процес модернізації бюджетної політики в Україні має передбачати розробку комплексних заходів, спрямованих на теоретичне обґрунтування бюджетної політики та вибір функцій, цілей і завдань з реалізації бюджетної політики.

До найбільш важливих напрямків активізації бюджетної політики України слід віднести такі [4]:

ресурси, залучені для фінансування дефіциту бюджету, доцільно направляти на посилення інвестиційної діяльності;

мобілізовані грошові кошти необхідно використовувати для вирішення економічних і соціальних проблем з урахуванням не тільки поточних, а й середньострокових і довгострокових перспектив;

залучення ресурсів державою не повинно негативно впливати на розвиток вітчизняного бізнесу і проведення міжнародних фінансових операцій;

для стабілізації фінансового розвитку країни слід прийняти заходів щодо антиінфляційному регулюванню;

підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів.

Отже, результатом ефективної бюджетної політики має бути побудова раціональної бюджетної системи країни, яка, у свою чергу, повинна забезпечити відповідність між витратами і наявністю необхідних ресурсів, зроблене правове регламентування і створення дієвих стимулів для мобілізації бюджетних надходжень, виконання органами влади та управління своїх повноважень у законодавчій і виконавчій сферах, регулювання стану і режиму використання ресурсного та екологічного потенціалу.

Щодо перспектив подальшого розвитку бюджетної політики в Україні, держава повинна сприяти підвищенню інвестиційної привабливості країни та окремих регіонів, стимулювання ділової активності, здійснення структурних перетворень. Запропоновані заходи сприяють підвищенню якісних параметрів бюджетної політики в регулюванні та стимулювання розвитку фінансового потенціалу території.

Література

1. Опарін В.М. *Фінанси (загальна теорія): Навч. посіб.* – 2-ге вид., доп. і перероб. / В.М. Опарін – К.: КНЕУ, 2012. - с.107-110
2. Лютий І.О. *Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави* / І.О. Лютий // *Фінанси України.* – К.: НІОС, 2009. – № 12. - с. 13-19
3. *Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс].* – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
4. Лисяк Л. В. *Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України : [монографія]* / Л. В. Лисяк. — К.: НДФІ, 2009. - с. 345-350